

II Semester B.Com. Examination, August/September 2023
(NEP)
LANGUAGE SAMSKRITAM – II
Harshacharitham – Pratham Uchvasa

Time : 2½ Hours

Max. Marks : 60

Instructions : 1) Answer in *Samskritam/Kannada/English*.
 2) Answer Q. Nos. I, VI and VII in *Sanskrit* only.

- I. समीचीनम् उत्तरं चित्वा लिखत। (8×1=8)

ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆಗಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

Choose and write the correct answer.

1) दशकुमारचरितस्य कर्ता कः ?

अ) वामनः   आ) दण्डी   इ) सुबन्धुः   ई) धनपालः

2) हर्षचरितस्य कर्ता कः ?

अ) भासः   आ) भारविः   इ) बाणः   ई) व्यासः

3) बाणभद्रस्य माता का ?

अ) उमादेवी   आ) रमादेवी   इ) रक्षादेवी   ई) राजदेवी

4) तारापतिः कः ?

अ) सूर्यः   आ) चन्द्रः   इ) ध्रुवः   ई) अत्रिः

5) दुर्वासमुनेः पिता कः ?

अ) अत्रिः   आ) विश्वामित्रः   इ) वसिष्ठः   ई) भारद्वाजः

6) स्वयंभूः कः ?

अ) विष्णुः   आ) शिवः   इ) ब्रह्मा   ई) गणेशः

7) दुर्वासमुनेः अपस्वरं श्रुत्वा का जहास।

अ) सरस्वती   आ) सावित्री   इ) गङ्गा   ई) गायत्री

8) शापोदकं कः विससर्ज।

अ) अत्रिः

आ) ब्रह्मा

इ) दुर्वासः

ई) भारद्वाजः

॥ एकस्य प्रश्नस्य प्रबन्धरूपेण उत्तरं लिखत।

$$(1 \times 8 = 8)$$

ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಪ್ರಬಂಧರೂಪದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

Write an essay on any one of the following.

1) बाणभद्रस्य देश-काल-कृतीः अधिकत्य प्रबन्धमेकं लिखत।

ಬಾಣಭಟ್ಟನ ದೇಶ-ಕಾಲ-ಕ್ರಿತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪಂಧವನು ಉರೆಯಿರ.

Write an essay on the place-date and works of Banabhatta

2) दर्वासमने: शापवृत्तान्तं विवरणत।

ದುರ್ವಾಸಮುನಿಯ ಶಾಪವು ತಾಂತ್ರಿಕನು ವಿವರಿಸಿ.

Describe the episode of Sage Durvaya's curse.

III. द्वयोः टिप्पणीं लिखत ।

$$(2 \times 4 = 8)$$

ಎರಡಕ್ಕೆ ಟಿಪ್ಪಣೀಯನ್ನು ಬರೇಯಿರಿ.

Write short notes on any two of the following.

1) दर्वासः

2) सरस्वती

3) गद्यकाव्यानि

गायभागस्य अनवादं कवड्भाषया आङ्गलभाषया वा लिपवत्।

$$(1 \times 6 = 6)$$

గద్ద భాగవను కనడ అద్వా ఆంగబాణీయల అనుపాదిసి.

Translate the following prose passage into Kannada or English

केचिद्वृचः स्तुतिचतुरा: समुदचारयन्। केचिदपचितिभाज्जि यजूंष्यपठन्। केचित्प्रशंसासामानि
जगुः। अपरे विवृतक्रतुक्रिया-तन्त्रान्मन्त्रान्व्याचचक्षिरे। विद्याविसंवादकृताश्च तत्र तेषामन्योन्यस्य
विद्याविवादाः प्रादरभवन्।

अथवा

ततो 'र्मषय भगवान् 'अभूमिरेषा शापस्य' इत्यनुनाथ्यमनोपि विबुधैः , 'उपध्याय, सखलितमेकं क्षमस्व' इति बद्धाञ्जलिपुटैः प्रसाद्यमानोपि स्वशिष्टैः, 'पुत्र, मा कृथास्तसः प्रत्यूहम्' इति निवार्यमाणोप्यत्रिणा, रोषावेशविवशो दुर्वासाः 'दुर्विनीते, व्यपनयसि ते विद्याजनितामुन्नतिमिमाम्, अधस्ताद्रच्छ मर्त्यलोकम्' इत्यूक्त्वा तच्छपोदकं विसर्ज।

V. चतुर्णा वाक्यानां सन्दर्भं विवृणुत।

ନାଲ୍ମୁ ଘାର୍କୁ ଗଞ୍ଜନ୍ମୁ ସେହିଭାବୁ ସଂଦର୍ଭରେ ପାଇଲାମି।

(4×3=12)

Annotate any four sentences.

- 1) केचिद्वचः स्तुतिचतुरा: समुदचारयन्।
- 2) सामगायन् क्रोधान्धो विस्वरमकरोत्।
- 3) देवी सरस्वती श्रुत्वा जहास।
- 4) दुर्गृहीतविद्यालबावलेपदुर्विदग्धे, मामुपहससि।
- 5) उपध्याय, स्खलितमेकं क्षमस्व।
- 6) ब्रह्मन्, न खलु साधुसेवितोयं पन्या येनासि प्रवृत्तः।

VI. संस्कृतभाषायाम् उत्तराणि लिखत।

(5×1=5)

अ) वाक्यदोषं परिहरत। (पश्चानाम् एव)

- 1) सः देवालयं गच्छामि।
- 2) मानवः जीवन्ति।
- 3) एषः बालिका।
- 4) तस्य विना तृणमपि न चलति।
- 5) गणेशं नमः।
- 6) चन्द्रस्य सह सूर्यः गच्छति।
- 7) बालकः व्याघ्रेण भीतः।
- 8) नगरं बहिः उद्यानम् अस्ति।

आ) क्रियापदानां लकार-पुरुष-वचनानि लिखत। (पश्चानाम् एव)

(5×1=5)

- 1) लिखतु
- 2) गच्छसि
- 3) भवति
- 4) पठिष्यामि

- 5) वदेत्
- 6) अलिखत्
- 7) खादामः
- 8) धावन्ति

VII. संस्कृतभाषया अनुवादं कृत्वा लिखत।

(1×8=8)

संस्कृत भाषें अनुवादी।

Translate into Samskritham.

गोपाल कृष्ण गोपीलैयवरु अप्रतिम देशभक्तरागिद्दरु. भारतद स्वातंत्र्य संग्रामदली अवरु प्रमुख व्याकु वहिसिद्दरु. अवरु उत्तम वागिन्जलौ आगिद्दरु. जनरु अवर मातिनिंद देशभक्तिय प्रेरणायन्नु प्रदेद्य स्वातंत्र्य चलुवायली भागवहिसिदरु. अवरु तम्हा सरज कागा निस्वाफ्फ ज्ञेवनदिंद एल्लरिगा आदर्शप्रायरागिरुवरु.

Gopala Krishna Gokhale was a great patriot. He lead the freedom movement prominently. He was a very good orator too. The people joined the freedom movement, having listened to his inspiring patriotic speech. His simple and selfless life is a role model to all.